

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet / 5. og 8. kontor

Den 17. juni 2005

Jnr.: PD 2231-15

LGE/LBRO/LBJ/EMFJ

FVM 278

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til ændring af bilag IV i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 om fodring af dyr (foderforbudet)

Dokument SANCO 3027/2004rev2

Kommissionen har ved SANCO/3027/2004 fremsendt forslag til ændring af bilag IV i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 og Kommissionens forordning (EF) 1326/2001 om TSE og fodring af dyr.

Forslaget skal behandles i en procedure III i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed, Sektion for Biologisk Sikkerhed for Fødevarekæden. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen forordningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig mod det med kvalificeret flertal. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Der forventes afstemning om forslaget den 21.-22. juni 2005 i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed, Sektion for Biologisk Sikkerhed for Fødevarekæden.

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet.

Foderforbudet blev indført med Rådets beslutning 2000/766/EF. Beslutningen trådte i kraft den 1. januar 2001 og indførte et generelt forbud mod fodring med forarbejdet animalsk protein til husdyr som holdes, opfedes eller opdrættes med henblik på produktion af fødevarer i EU.

Med det nye forslag vil Kommissionen lempe foderforbudet. Forslaget indeholder samtidig bestemmelser der skal sikre, at anvendelsen sker på en sådan måde, at der ikke kan ske en

krydskontamination mellem tilladte foderstoffer, og produkter der kan udgøre en risiko for menneskers eller dyrs sundhed.

Forslaget vedrører:

- Fund af knoglefragmenter af landdyr i forbindelse med høst af knold- og rodfrugter kan undtages fra foderforbudet hvis en risikovurdering viser at der med overvejende sandsynlighed ikke er tale om rester af animalsk protein fra drøvtyggere
- Hydrolyseret protein fremstillet af ikke-drøvtyggere samt af huder og skind fra drøvtyggere tillades til drøvtyggere
- Blodprodukter fra ikke-drøvtyggere tillades til alle ikke-drøvtyggere
- Foder i løs form med indhold af animalsk protein af landdyr til selskabsdyr (petfood) skal håndteres fysisk adskilt fra foder til produktionsdyr.

Regeringen forholder sig generelt positiv til de foreslåede ændringer. Den foreslåede risikohåndtering af fund af knoglefragmenter fra landdyr i knold- og rodfrugter giver mulighed for at håndtere fund af knoglefragmenter ud fra en risikovurdering af knoglefragmenternes oprindelse, hvilket tidligere ikke var tilfældet. Undtagelsen vil ikke kompromittere fødevarer sikkerheden, da der i hvert enkelt tilfælde skal laves en risikovurdering med inddragelse af uafhængig ekspertise før brug af et parti. Danmark ønsker, at der udarbejdes fælles guidelines på området, og vil arbejde for at få nedsat en arbejdsgruppe til udarbejdelse af disse guidelines.

Der foreligger en videnskabelig redegørelse, hvori det fremgår, at der ikke er fundet bevis for at TSE findes naturligt hos opdrættede ikke-drøvtyggere. Hydrolyserede proteiner fra ikke-drøvtyggere anses derfor for at være sikre til at anvende til foder til drøvtyggere. På samme baggrund anses blodprodukter fra ikke-drøvtyggere ligeledes for at kunne anvendes til foder til ikke-drøvtyggere.

Regeringen agter på den baggrund at støtte Kommissionens forslag, idet Regeringen arbejder for en stringent fastholdelse af foderforbudet, hvor der er en faktisk risiko, og lempelser, hvor det videnskabeligt og kontrolfagligt kan fastslås, at der ikke er risiko for fødevarer sikkerheden.

Regeringen arbejder desuden for at få nedsat en arbejdsgruppe til at udarbejde fælles guidelines for risikovurdering af fund af knoglefragmenter i knold- og rodafgrøder, og vil gerne deltage i sådan en arbejdsgruppe.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet / 5. og 8. kontor

Den 17. juni 2005

Jnr.: PD 2231-15

LGE/LBRO/LBJ/EMFJ

FVM 278

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til ændring af bilag IV i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 om fodring af dyr (foderforbudet)

Dokument SANCO 3027/2004rev2

Resumé

På baggrund af flere fund af knoglefragmenter i forbindelse med høst af knold- og rodafgrøder i særligt Tyskland har Kommissionen ønsket at ændre Bilag IV til forordning nr. 999/2001/EF, således at der i hvert enkelt tilfælde kan laves en risikovurdering for anvendelse af foderstoffet. Samtidig ønsker Kommissionen også at lempe forbudet, således at blodprodukter fra ikke-drøvtyggere tillades til ikke-drøvtyggere. Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Baggrund

Kommissionen har ved SANCO/3027/2004 fremsendt forslag til ændring af bilag IV i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 og Kommissionens forordning (EF) 1326/2001 om TSE og fodring af dyr.

Forslaget har hjemmel i Europa Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 999/2001 af 22. maj 2001.

Forslaget skal behandles i en procedure III i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed, Sektion for Biologisk Sikkerhed for Fødevarekæden. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen forordningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig mod det med kvalificeret flertal. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Forslaget er sat på til afstemning på et møde den 21.-22. juni 2005 i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed, Sektion for Biologisk Sikkerhed for Fødevarekæden.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelser til en allerede vedtaget retsakt, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Foderforbudet blev indført med Rådets beslutning 2000/766/EF. Beslutningen trådte i kraft den 1. januar 2001 og indførte et generelt forbud mod fodring med forarbejdet animalsk protein til husdyr som holdes, opfedes eller opdrættes med henblik på produktion af fødevarer i EU.

Forbudet var oprindeligt tænkt som et midlertidigt forbud med virkning indtil 30. juni 2001, men er blevet forlænget med Kommissionens forordning (EF) Nr. 1326/2001, som er en gennemførelsesforordning til Rådets forordning (EF) Nr. 999/2001 (TSE-forordningen). Ved forordning 1234/2003 blev der introduceret lempelser til forbudet, idet det blev tilladt at anvende blodmel og blodprodukter til fodring af fisk.

Med det nye forslag vil Kommissionen lempe foderforbudet. Forslaget indeholder samtidig bestemmelser der skal sikre, at anvendelsen sker på en sådan måde, at der ikke kan ske en krydskontamination mellem tilladte foderstoffer, og produkter der kan udgøre en risiko for menneskers eller dyrs sundhed.

Hovedændringerne i forslaget vedrører:

- Fund af knoglefragmenter af landdyr i forbindelse med høst af knold- og rodfrugter kan undtages fra foderforbudet hvis en risikovurdering viser at der med overvejende sandsynlighed ikke er tale om rester af animalsk protein fra drøvtyggere
- Hydrolyseret protein fremstillet af ikke-drøvtyggere samt af huder og skind fra drøvtyggere tillades til drøvtyggere
- Blodprodukter fra ikke-drøvtyggere tillades til alle ikke-drøvtyggere
- Foder i løs form med indhold af animalsk protein af landdyr til selskabsdyr (petfood) skal håndteres fysisk adskilt fra foder til produktionsdyr.

Kommissionen har fremsat forslaget på baggrund af fund af knoglefragmenter af landdyr i knold- og rodfrugter, som menes at stamme fra gødning med kategori 3 materiale, dvs. forarbejdet animalsk protein af ikke-drøvtyggeroprindelse, jf. 1774/2002/EF af 3. oktober 2002 (biproduktforordningen). Kategori 3 materiale bruges i flere lande som gødning på marker, men ikke i Danmark. Da kategori 3 materiale ikke udgør en risiko for TSE-udbredelsen har Kommissionen ønsket at fremsætte dette ændringsforslag med henblik på vedtagelse og anvendelse inden den nye høst i 2005.

Samtidig ønsker Kommissionen at lempe anvendelsen af hydrolyseret protein og blodprodukter, der anvendes som foderstoffer til husdyr. Hydrolyseret protein har hidtil været tilladt til ikke-drøvtyggeren, og ønskes nu også tilladt til drøvtyggere. Blodprodukter har hidtil været tilladt til pelsdyr, selskabsdyr og fisk, og ønskes nu også tilladt til øvrige ikke-drøvtyggere. Kommissionen henviser til Scientific Steering Committee (SCC) rapporter og udtalelser af hhv. 25. og 26. maj 2000 og 17. september 1999, samt 1774/2002/EF af 3. oktober 2002. Hydrolyseret protein er protein af ikke-drøvtyggeroprindelse, som er syre-/basebehandlet, varmebehandlet og trykbehandlet, og blodprodukter er afledte produkter af blod eller blodfraktioner, jf. biproduktforordningen, nr. 1774/2002/EF. SCC finder at hydrolyseret protein og blodprodukter under visse betingelser er sikre at anvende, og disse betingelser er indarbejdet i 1774/2002/EF.

Kravet om adskillelse mellem foder med indhold af forarbejdet animalsk protein af landdyr og foder til produktionsdyr er en del af håndteringen af sikkerheden så foder til produktionsdyr ikke forurenes med animalsk protein af landdyr.

Forordningen 1234/2003/EF har ikke et tydeligt formuleret krav om adskillelse mellem foder med forarbejdet animalsk protein af landdyr og foder til produktionsdyr. Kommissionen har ved TSE-arbejdsgruppemødet den 13. maj 2005 nævnt, at flere medlemsstater har påpeget dette misforhold, og at begrundelsen for ændringen er at sikre at forordningen kan nå sit formål på dette område.

Danmark har fortsat stillet krav om adskillelse mellem foder med indhold af forarbejdet animalsk protein af landdyr og foder til produktionsdyr efter ikrafttrædelsen af 1234/2003/EF, da det særligt er forarbejdet animalsk protein af landdyr der er forbudt i foderstoffer til produktionsdyr. Danmark har administreret efter at opnå forordningens formål, nemlig at sikre at foder til produktionsdyr ikke forurenes med forarbejdet animalsk protein af landdyr.

Udtalelser

Europaparlamentet skal ikke høres.

Gældende dansk ret

Forordningen vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

Vedtagelsen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark, da der skal foretages en konkret risikovurdering af hvert enkelt fund af knoglefragmenter i knold- og rodafgrøder. Brug af blodprodukter er af SCC vurderet sikre at anvende under visse betingelser. Endvidere holdes petfood og foder til produktionsdyr i praksis allerede adskilt i Danmark.

Den foreslåede forordning vil være direkte gældende i Danmark. En vedtagelse af forslagene vil således ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslagets vedtagelse medfører ikke statsfinansielle konsekvenser. Herudover indebærer forslaget, at erhvervet får mulighed for i større omfang at udnytte visse animalske biprodukter. Vedtagelsen skønnes derfor ikke at medføre administrativ bebyrdelse for erhvervet.

Fødevarestyrelsen finder ikke, at forslaget udgør en fødevarerisikomæssig risiko.

Høring

Forslaget har været forelagt §2-udvalget (landbrug).

Landbrugsrådet støtter sammen med Dansk Landbrug de foreslåede lempelser af foderforbuddet samt forslaget om adskillelse af foder med indhold af animalsk protein af landdyr til selskabsdyr fra foder til produktionsdyr.

Fødevarerindustrien i Dansk Industri kan tilslutte sig de ændringsforslag, som foreslås. Det bemærkes dog, at forslaget dog kun rummer en række mindre lempelser. De tidligere foreslåede lempelser (som blev forkastet af Europa Parlamentet) mht. anvendelsen af fiskemel burde nu kunne genføres og således indføres i ovennævnte ændringsforslag.

Dakofo har bemærket, at man vurderer at ændringen vedrørende forekomst af benfragmenter i f.eks. rodprodukter og en konkret risikovurdering af en række parametre og den endelige anvendelse af produktet, hvori fundet er sket, er en positiv udvikling, og repræsenterer en fornuftpræget, pragmatisk løsning på en sådan situation. Et sådan benfragment kunne for så vidt være fra f.eks. gnavere eller andre vildtarter og for Tysklands vedkommende ud over dette f.eks. også fra kødbenmel anvendt som gødning. Den skrevne tekst omhandler alene rodknolde og rodfrugter og foder, hvori sådanne indgår.

Dakofo rejser herefter spørgsmål om, hvilken indflydelse denne praksis vil få for så vidt angår fund af f.eks. benfragmenter i korn og andre råvarer. Baggrunden er, at gnavere kan være til stede i forbindelse med lagring af foderstoffer i almindelighed, om end skadedyrskontrol udføres. Dakofo bemærker endvidere, at man har svært ved at skelne mellem benfragmenter f.eks. fra gnavere fundet i produkter af rodfrugter (f.eks. i tørret sukkerroeffald) og samme type benfragmenter fundet f.eks. i korn eller sojaskrå. Dakofo spørger, hvordan myndighederne vil forholde sig i sådan en situation.

Afslutningsvist spørger DAKOFO om forslaget vil medføre ændringer for deres mærknings-sedler for foder indeholdende fiskemel.

Fødevarerministeriet skal hertil bemærke, at der med forslaget ved fund af knoglefragmenter i knold- og rodfrugter og i foder med indhold af knold- og rodfrugter gives mulighed for gennemførelse af en konkret risikovurdering af om de fundne fragmenter kan stamme fra for eksempel jord, som er kommet med ved høst. Det vil altså i en konkret risikovurdering ved hvert

fund skulle vurderes, om der er grund til at antage, at forureningen stammer fra et eventuelt indhold af knold- og rodfrugter. Danmark har bedt Kommissionen om at der udarbejdes fælles guidelines for håndteringen af denne bestemmelse.

Forslaget er begrænset til knold- og rodfrugter, fordi der foreligger en grundig risikovurdering af netop disse forekomster. Kommissionen har bedt EFSA (European Food Safety Authority) om en mere generel risikovurdering af foderforbuddet for at se om der er grundlag for en revision også for forekomst af eksempelvis rester af gnavere i korn.

Det er således forventningen, at Kommissionen på et senere tidspunkt, når den nævnte risikovurdering fra EFSA foreligger vil vurdere om der er grundlag til at fremsætte yderligere forslag om revision af foderforbuddet.

Fødevarerministeriet ser ingen problemer i DAKOFO håndtering af advarselsmærkningen. Det afgørende er, at kunderne får viden om, at der er eller kan være fiskemel i produktet. Det sikres fuldt ud med den eksisterende mærkning.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark forholder sig generelt positiv til de foreslåede ændringer. Den foreslåede risikohåndtering af fund af knoglefragmenter fra landdyr i knold- og rodfrugter giver mulighed for at håndtere fund af knoglefragmenter ud fra en risikovurdering af knoglefragmenternes oprindelse, hvilket tidligere ikke var tilfældet. Undtagelsen vil ikke kompromittere fødevarerens sikkerheden, da der i hvert enkelt tilfælde skal laves en risikovurdering med inddragelse af uafhængig ekspertise før brug af et parti. Danmark ønsker, at der udarbejdes fælles guidelines på området, og vil arbejde for at få nedsat en arbejdsgruppe til udarbejdelse af disse guidelines.

Der foreligger en videnskabelig redegørelse, hvori det fremgår, at der ikke er fundet bevis for at TSE findes naturligt hos opdrættede ikke-drøvtyggere. Hydrolyserede proteiner fra ikke-drøvtyggere anses derfor for at være sikre til at anvende til foder til drøvtyggere. På samme baggrund anses blodprodukter fra ikke-drøvtyggere ligeledes for at kunne anvendes til foder til ikke-drøvtyggere.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flere medlemsstater (Belgien, Italien, Holland, Portugal, Frankrig og Irland) har udtrykt ønske om at vente med en sådan ændring af Bilag IV indtil en ventet risikovurdering fra EFSA omkring fund af knoglefragmenter foreligger, men kan acceptere de ændringer der foreligger. Flere medlemsstater (samme som nævnt ovenfor samt England) ønsker desuden guidelines til hvordan en evt. risikovurdering skal udføres for at sikre harmonisering mellem medlemsstaternes håndtering af sådanne fund.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.